

บทที่ 4

ข้อถกเถียงที่สนับสนุนการมีกฎทั่วไปในสังคมศาสตร์

ในบทนี้จะพิจารณาข้อถกเถียง (arguments) ที่สืบเนื่องและคาบเกี่ยวกัน อยู่บ้างกับบทที่สาม ซึ่งเป็นเรื่องของอาการเหตุผลคัดค้านการมีกฎทั่วไปในทางสังคมศาสตร์ เหตุที่บอกว่ามีความเกี่ยวเนื่องและคาบเกี่ยวกันก็เพราะเอกสารที่เป็นบทความที่จะใช้วิเคราะห์นั้นมักจะเป็นบทความเดียวกัน หากแต่เป็นคนละส่วนที่ทั้งนี้ก็เนื่องจากว่า โดยทั่วไปแล้วผู้เขียนพบว่า เวลาที่ผู้เสนอบทความจะแสดงว่ากฎทั่วไปในทางสังคมศาสตร์นั้นสามารถจะมีได้ เจกเช่นเดียวกับวิทยาศาสตร์กายภาพ (เช่น Kindcaid) ในส่วนแรกของบทความมักจะนำเสนอหรือชี้ให้เห็นก่อนเบื้องต้นว่า มีข้อโจมตีหรือคัดค้านการมีกฎทั่วไปในสังคมศาสตร์อะไรบ้าง และเขาได้เสนอการอ้างเหตุผลอะไรในการแก้ต่างต่อข้อโจมตีดังกล่าว ณ จุดนี้ผู้เขียนได้นำเสนอประเด็นดังกล่าวในทำนองนี้ไว้ในบทที่สาม แต่การนำเสนอในส่วนของการแก้ต่างยังไม่เพียงพอที่จะนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า สังคมศาสตร์สามารถจะมีกฎทั่วไปได้อย่างไร หากแต่จะต้องแสดงหรือชี้ให้เห็นว่าพอจะมีข้อถกเถียง หรือการอ้างเหตุผลสนับสนุนอะไรหรือไม่ที่จะแสดงให้เห็นว่าสังคมศาสตร์สามารถมีกฎทั่วไปได้ และนี่คือส่วนของเนื้อหาหลักที่จะวิเคราะห์กันในบทนี้ ทั้งนี้ผู้เขียนขอเสนอข้อถกเถียง หลักที่จะนำมาวิเคราะห์ว่า ข้อถกเถียงและการอ้างเหตุผลสนับสนุนการมีกฎทั่วไปในสังคมศาสตร์นั้นน่าเชื่อถือเพียงใด ดังต่อไปนี้คือ

1. ข้อถกเถียงที่ว่า ข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์สามารถมีหลักฐานสนับสนุนที่ดีพอที่จะเป็นกฎ (well-confirmed laws)

2. ข้อถกเถียงที่ว่าสังคมศาสตร์สามารถมีกฎทั่วไปได้ แต่เป็นกฎทั่วไปในเชิงสถิติ

1. ข้อถกเถียงที่ว่า ข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์มีหลักฐานสนับสนุนที่ดีพอที่จะเป็นกฎ (well-confirmed laws)

ความสำคัญของข้อถกเถียงนี้ อยู่ตรงที่ ถ้าข้อความทั่วไปทางสังคมศาสตร์สามารถมีข้อความที่มีหลักฐานสนับสนุนที่ดีพอที่จะเป็นกฎทั่วไปได้ก็จะช่วยทดสอบเกณฑ์ในข้อที่หนึ่งที่บอกว่า กฎนั้นจะต้องจริง หรือมีเนื้อหาเชิงประจักษ์ ทั้งนี้เนื่องจากการที่ Brain Fay ได้หยิบยกเอาประเด็นเรื่อง "การสนับสนุนที่ดี" มาโจมตีว่า เราไม่มีทางจะรู้ว่าเมื่อไรที่กฎทางสังคมศาสตร์จะเป็นกฎทั่วไป หรือได้รับการสนับสนุนที่ดีพอที่จะเรียกได้ว่าเป็นกฎทั่วไป

นอกจากนี้แล้ว ผู้เขียนจะวิพากษ์วิจารณ์ว่า ข้อความทั่วไปทางสังคมศาสตร์ว่าสามารถจะมีการสนับสนุนที่ดีพอ (well-confirm) ที่จะเป็นกฎทั่วไป ดังเช่นที่ Kincaid (1990) กล่าวอ้างหรือไม่ ทั้งนี้จุดประสงค์หลักก็เพื่อจะตรวจสอบเกณฑ์ข้อที่หนึ่งของกฎทั่วไปที่ว่า กฎนั้นจะต้องจริง (ในเชิงประจักษ์) ซึ่งการตรวจสอบว่ากฎจริงหรือไม่นั้นมีปัญหามาก ทั้งในแง่ภววิทยา (ontology) และญาณวิทยา (epistemology) แต่เหตุผลสำคัญที่ผู้เขียนใช้วิธีตรวจสอบเชิงประจักษ์ ในแง่ของการหาหลักฐานมาสนับสนุนแล้วตัดสินใจว่า ผ่านเกณฑ์ในข้อที่ว่า กฎนี้จริงหรือไม่นั้น เพราะผู้เขียนคิดว่า ประเด็นเรื่องการมีหลักฐานสนับสนุนนี้เป็นประเด็นพื้นฐานที่นักสังคมศาสตร์มักจะเห็นพ้องกันว่า ถ้าหากว่ามีสิ่งๆ ที่เรียกว่าเป็นกฎทั่วไปจริงแล้วละก็น่าจะมีประจักษ์พยานหลักฐานเชิง

ประจักษ์ในโลกมารองรับในเบื้องต้นก่อนที่จะวิเคราะห์ก้าวล่วงไปถึงความคิด
เรื่อง ความจริงของกฎในระดับญาณวิทยาหรือ ภววิทยา เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนขออนุญาตความหมายของ "การมีหลักฐาน
สนับสนุน" ที่ผู้เขียนจะใช้ในตอนหลังว่า นอกจากจะหมายถึง การหาตัวอย่าง
ในเชิงประจักษ์มาตรวจสอบว่าเป็นดังที่กฎว่าไว้หรือไม่แล้วนั้น ผู้เขียนยังหมาย
ความรวมถึงการหาตัวอย่างในเชิงประจักษ์มาแย้ง หรือพิสูจน์ว่า ข้อความทั่ว
ไปนั้นผิดอย่างไรด้วย

**ลักษณะของกฎที่มีสภาพแวดล้อมที่คงที่ จะต้องมีลักษณะ
ดังนี้ คือ (Kincaid :71-73)**

เป็นกฎซึ่งบรรยายเกี่ยวกับสิ่งซึ่งเป็น "อิทธิพล" (force)
"ความสัมพันธ์" (relation) แต่หากปรากฏว่าสิ่งที่ปรากฏนั้นไม่มีลักษณะของ
การมีสภาพแวดล้อมที่คงที่ กฎนี้ก็ยังไม่ใช้ได้อยู่ทั้งนี้เพราะกฎนี้เป็นกฎที่บรรยาย
เกี่ยวกับ "แนวโน้ม" (tendency) ขณะที่ข้อความเกี่ยวกับ "แนวโน้ม" จะ
บรรยายส่วนประกอบย่อย เช่น "พลัง" "กระบวนการ" หรืออื่น ๆ การบรรยาย
เกี่ยวกับส่วนประกอบย่อย เช่นนี้ จะปรากฏอีกในระดับของความสัมพันธ์ที่
ขยายวงกว้างและใหญ่กว่า ถึงแม้ว่าเงื่อนไขของสภาพหรือสิ่งที่ปรากฏไม่ได้
เป็นไปตามที่กฎว่าไว้ ก็มิได้หมายความว่ากฎนี้ใช้ไม่ได้ในทันทีทันใด ดัง
ตัวอย่างเช่น กฎแรงโน้มถ่วงของนิวตัน ได้แสดงให้เห็นถึงเงื่อนไขของสภาพ
แวดล้อมที่คงที่ว่ามีลักษณะอย่างไร เช่น กล่าวถึงเรื่องของความสัมพันธ์
ระหว่างสัดส่วน และระยะทางของวัตถุสองสิ่ง ในลักษณะของแนวโน้มมิได้มุ่ง
อธิบายถึงความสัมพันธ์ที่ถูกจำกัดด้วยลักษณะเฉพาะเจาะจงบางประการ
(1990 : 71)

การจะเข้าใจถึงแนวโน้ม และปัจจัยที่เกี่ยวข้องของกฎดังกล่าวขึ้นอยู่กับหลักการ 2 ประการ คือ ประการแรก การสนับสนุนกฎที่มีสภาพแวดล้อมที่คงที่ ประการที่สอง กล่าวถึงกรณีต่าง ๆ ที่กฎซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่คงที่สามารถนำไปใช้อธิบาย ดังนี้คือ

- ในระดับของการวิเคราะห์ที่แคบหรือในหน่วยย่อยนั้น กฎซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่คงที่ก็สามารถมีได้ เช่น การบอกว่า "มนุษย์เป็นผู้มีความเป็นเหตุผล" (ในทางเศรษฐศาสตร์) นั้น เป็นตัวแบบเชิงอุดมคติ (idealization) ก็จริงอยู่ หากแต่ในบางครั้งเราก็สามารถนำตัวแบบนี้มาประยุกต์ใช้ในระดับของหน่วยย่อย เช่น นำมาอธิบายการตัดสินใจเลือกในสิ่งที่ให้รรถประโยชน์สูงสุด หน่วยการวิเคราะห์ในระดับย่อยนี้เราสามารถจะหาหลักฐานมาสนับสนุนได้โดยตรง

- ในบางครั้ง เราสามารถแสดงให้เห็นได้ว่า ถึงแม้สภาพแวดล้อมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมิได้เป็นไปตามที่กฎว่าไว้ ก็มิได้ก่อให้เกิดความแตกต่างอย่างมากมากนัก กฎนี้ก็ยังสามารถใช้ได้ในวงกว้าง

- เมื่อกฎนี้ล้มเหลว ในแง่ของการอธิบายปรากฏการณ์ที่เป็นจริง กฎนี้ก็สามารถแจกแจงปัจจัยที่ก่อให้เกิดผล (ความล้มเหลวในการอธิบาย) ดังกล่าวได้ ทำให้สามารถใช้กฎที่เกี่ยวข้อง (relevant laws) มาใช้ในการทำนายปรากฏการณ์แทนได้

- ในบางกรณี เราสามารถหาหลักฐานเชิงอุปนัย ที่เกี่ยวข้องกับกฎซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่คงที่ มาเพื่อแสดงให้เห็นว่า หากปรากฏว่ามีเงื่อนไขที่กฎนี้ว่าไว้แล้วละก็ กฎนี้จะให้การทำนายที่ถูกต้องได้

- อย่างไรก็ตาม กฎนี้อาจจะให้ผลการทำนายที่ขัดกันกับข้อเท็จจริงใหม่ ๆ ถ้าหากเราไม่มีความรู้ปัจจัยที่ตรงกันข้าม (กับที่กฎกล่าวถึง) แล้วละก็ เราจะไม่สามารถให้คำอธิบาย (เกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นใหม่) อันเนื่องมาจากไม่สามารถเลือกใช้สมมติฐานให้ตรงได้

- กฎนี้อาจจะให้คำอธิบายเพียงชุดเดียว สำหรับปรากฏการณ์ที่หลากหลายถึงแม้ว่าเราจะไม่สามารถระบุหรือบ่งชี้ไปถึงเงื่อนไขทั้งหมดที่ทำให้เกิดกฎนี้ขึ้นมาหรือปัจจัยที่เป็นอุปสรรคขัดขวางเงื่อนไขดังกล่าวแล้วก็ตาม

จะพบว่าเงื่อนไขย่อยๆ เหล่านี้จะช่วยให้สามารถประยุกต์ใช้กฎในการให้คำอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ถึงแม้จะมีข้อสมมติฐานที่ผิด (false assumption) ต่อปรากฏการณ์ที่ต้องการจะอธิบายก็ตาม และกรณีเหล่านี้มีขึ้นเพื่อต้องการจะแสดงให้เห็นว่า ข้อความที่เป็นกฎทั่วไป (Law-like Statement) นั้นสามารถจะมีลักษณะของความยืดหยุ่นได้

ลักษณะของการหาหลักฐานมาสนับสนุนกฎซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่คงที่ จากเกณฑ์ตัดสินเฉพาะลักษณะของกฎซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่คงที่ กับตัวอย่างที่ใช้สนับสนุนการอธิบายของ Kincaid ดังกล่าว ดูจะสอดคล้องและไปด้วยกันเป็นอย่างดี แต่ผู้เขียนพบว่ามีความคลุมเครือในจุดใหญ่คือ ประเด็นเรื่อง ตัวอย่างเชิงประจักษ์ที่นำมาสนับสนุนกฎ ซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่คงที่นั้นมีปัญหาบางประการ คือ

... ในบางครั้ง เราสามารถจะชี้ให้เห็นได้ว่า ในบางขอบข่ายที่แคบนั้น มีสภาพแวดล้อมที่คงที่ในระดับที่น่าพอใจ มนุษย์ผู้มีความเป็นเหตุผลในทางเศรษฐศาสตร์เป็นตัวแทนเชิงอุดมคติ ในบางครั้ง ผู้บริโภคจะมีพฤติกรรม

ในการเลือกสิ่งที่ดีกว่า และให้ประโยชน์สูงสุด เราสามารถที่จะสนับสนุนกฎดังกล่าวอย่างตรงไปตรงมา...

. . . We can sometimes show that in some narrow range of cases the ceteris paribus are satisfied. Rational economic man is an idealization, but sometime consumers do act on well-ordered preferences and maximize. we can then confirm the laws directly. . (Kincaid;1990:72)

วิจารณ์ตัวอย่างเชิงประจักษ์ซึ่งนำมาใช้สนับสนุนกฎทั่วไป ซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่คงที่

ตัวอย่างที่ผู้เขียนจะใช้สนับสนุนการมีกฎที่มีสภาพแวดล้อมที่คงที่มาจากสาขาเศรษฐศาสตร์ ทั้งนี้เพราะผู้เขียนเชื่อว่า สาขาเศรษฐศาสตร์มีการพัฒนาเทคนิควิเคราะห์แนวความคิดเรื่อง กฎทั่วไป การอธิบาย และการทำนาย การวางนโยบายเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ Kincaid (1990) ก็มองว่าเศรษฐศาสตร์นั้นได้รับการกล่าวอ้างว่า มีพัฒนาการมากที่สุดในสาขาสังคมศาสตร์ และภายในทฤษฎีเศรษฐศาสตร์เอง กฎที่ว่าด้วยพฤติกรรมในระบบตลาด (laws of market behavior) ก็ได้รับการยอมรับว่า มีการพัฒนามากที่สุด นั่นก็คือ กฎของอุปสงค์ (demand) และอุปทาน (supply) ถือได้ว่าเป็นจุดแข็งของกฎทางสังคมศาสตร์ที่มีลักษณะของวิทยาศาสตร์มากที่สุด ส่วนประกอบของกฎที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของกลไกตลาดมีดังนี้

- 1) ราคาสินค้าสูงขึ้นจะส่งผลให้อุปสงค์ลดลง
- 2) อุปทานของสินค้าลดลงจะส่งผลให้ราคาสินค้าสูงขึ้น

กลไกการตลาดนี้สามารถจะมีการสนับสนุนที่ดีได้ แต่ทั้งนี้กฎนี้ได้วางอยู่บนฐานของข้อสมมติ (assume) ว่า สิ่งอื่น ๆ เช่น สงครามนิวเคลียร์ ดวงอาทิตย์ระเบิด ทำให้จักรวาลมีความร้อนสูงกระทั่งสิ่งที่มีชีวิตตายหมด เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ไม่มาแทรกแซงหรือเป็นข้อยกเว้น นอกจากนี้กฎนี้ยังวางอยู่บนข้อสมมติฐาน (assumption) ว่า มีข่าวสารที่สมบูรณ์ในตลาดและมีการแข่งขันกันอย่างสมบูรณ์ ก็จะทำให้พบว่ากฎว่าด้วยอุปสงค์ อุปทานจะสามารถมีการสนับสนุนที่ดีได้ (well-confirmed) (Kincaid ; 1990: 74-76)

จะพบว่า Kincaid เข้าใจลักษณะของกฎทั่วไปในทางเศรษฐศาสตร์ว่า จำเป็นต้องอยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่คงที่ และมีข้อสันนิษฐานบางประการ วิธีการหนึ่งที่ผู้เขียนจะทดสอบการสนับสนุนกฎ คือทดสอบว่ากฎอุปสงค์ อุปทาน เป็นข้อความสากลที่มีคุณสมบัติของกฎทั่วไปหรือไม่ ก็โดยการยอมรับว่ามีเงื่อนไขที่คงที่ ดังที่ Kincaid กล่าวอ้างไปพลาง ๆ ก่อน และยอมรับข้อสันนิษฐานของทฤษฎีด้วย จากนั้นจะตรวจสอบดูว่า กฎอุปสงค์ อุปทาน ในทางเศรษฐศาสตร์นี้ขัดแย้งกับเกณฑ์ข้อไหนของกฎทั่วไปหรือไม่ และสามารถมีการสนับสนุนจากตัวอย่างเชิงประจักษ์หรือไม่

หากจะพิจารณาในข้อ 1 ที่ว่า "ราคาสินค้าที่สูงขึ้นจะส่งผลให้อุปสงค์ลดลง" ถ้าทดสอบกับเกณฑ์ข้อที่หนึ่ง กฎนี้จะจริงในเชิงประจักษ์หรือไม่ ผู้เขียนพบว่า เกณฑ์ข้อ 1 ถ้าแทนด้วยสินค้า เช่น ยาเสพติด ยารักษาโรคที่จำเป็นถ้าขาดยาชนิดนี้จะต้องตาย ก็พบว่าถึงแม้ว่าราคาของยาเสพติดและยาที่จำเป็นสำหรับผู้ที่ไม่ได้ตาย (ใช้ยาชนิดอื่นแทนไม่ได้) เมื่อราคาของสินค้าสูงขึ้นก็มิได้ทำให้ความต้องการสินค้านั้น ๆ ลดตามลงไปด้วย นี่คือการหาตัวอย่างแย้งข้อความทั่วไปของกฎอุปสงค์อุปทาน

ลองพิจารณาตัวอย่างการทดสอบการสนับสนุนที่ดีในข้อความทั่วไปทางเศรษฐศาสตร์อื่น ๆ อีกเช่น ตัวอย่างเช่น Phillips Curve ซึ่งมีข้อความว่า "อัตราการว่างงานและอัตราเงินเฟ้อมีความสัมพันธ์กันแบบผกผัน" จะพิจารณาว่าข้อความทั่วไปนี้ขัดกับเกณฑ์ข้อที่หนึ่งเรื่องความเป็นจริงที่มาจากการมีหลักฐานเชิงประจักษ์สนับสนุนหรือไม่ แต่ก่อนจะพิจารณาว่าขัดกับเกณฑ์ของกฎทั่วไปหรือไม่ ลองสมมติต่อไปว่า ให้ข้อความทั่วไปคือ Phillips Curve นี้อยู่ในสภาพแวดล้อมที่คงที่ กล่าวคือไม่เกิดสงครามนิวเคลียร์ ดวงอาทิตย์ไม่ระเบิด เป็นต้น มีข้อสันนิษฐานว่า มนุษย์จะตัดสินใจเลือกสิ่งที่ทำให้เกิดอรรถประโยชน์สูงสุด (Maximization of utility) ปัญหาก็คือ ข้อความทั่วไปนี้จริงหรือไม่ ผู้เขียนคิดว่า ความจริงของข้อความนี้สัมพันธ์กับเวลาในแง่ที่ว่า ถ้าผู้ทดสอบไปเก็บข้อมูลในช่วงกลางเทอมของวาระการดำรงตำแหน่งทางการเมืองของคณะรัฐมนตรี (เช่น ถ้ารัฐมนตรีมีวาระ 4 ปี ช่วงกลางเทอมคือประมาณ 2 ปี หลังจากได้รับเลือกตั้ง) จะพบว่า ข้อความทั่วไปใน Phillips Curve เป็นจริง แต่ถ้าหากทดสอบข้อความนี้กับช่วงปลายเทอมของวาระการดำรงตำแหน่งของคณะรัฐมนตรี จะพบว่า ข้อความทั่วไปใน Phillips Curve เป็นเท็จ ในเกณฑ์ข้อที่หนึ่ง ก็พบว่า ข้อความทั่วไปใน Phillips Curve ขัดกับเกณฑ์เรื่องความจริง กับเกณฑ์การเป็นข้อความสากลในเกณฑ์ที่สอง

นอกจากนี้เราสามารถให้คำอธิบายทั้งสองกรณีคือ กรณีที่จริง และกรณีที่เท็จ กล่าวคือ

กรณีที่จริง อัตราการว่างงานมีแนวโน้มลดลง อัตราเงินเฟ้อจะเพิ่มสูงขึ้น เพราะเมื่อประชาชนมีรายได้ดีขึ้น (อัตราการว่างงานลดลง) มีกำลังซื้อมากขึ้นจะใช้จ่ายเงินมากขึ้น ทำให้เงินเฟ้อเพิ่มขึ้น

กรณีที่เกิดขึ้น หากเกิดกรณีที่อัตราการว่างงานมีแนวโน้มลดลง แต่อัตราเงินเฟ้อก็ลดลงด้วย คำอธิบายก็เพราะว่าเป็นช่วงที่รัฐบาลกำลังหาคะแนนนิยมจากประชาชน และประชาชนโดยทั่วไปชอบอัตราการว่างงานต่ำ (การจ้างงานสูง) และเงินเฟ้อต่ำ

ปัญหาสำคัญคือ ข้อความทั่วไปในทางเศรษฐศาสตร์ เช่น "Phillips Curve" ที่ว่า "อัตราการว่างงานและอัตราเงินเฟ้อมีความสัมพันธ์ที่ผกผัน" ข้อความนี้ไม่จำเป็นต้องถูกปฏิเสธโดยทันทีทันใดในกรณีที่พบว่าปรากฏการณ์ขัดแย้งกับข้อความทั่วไป ทั้งนี้เพราะข้อความนี้สนับสนุนทั้งข้อความที่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง และทั้งข้อความที่ขัดแย้งกับข้อเท็จจริง นั้นหมายความว่า ตัวอย่างของข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์ขาดการสนับสนุนที่ดีพอ

จะพบว่า จากตัวอย่างที่เป็นจุดแข็งในกรณีของเศรษฐศาสตร์นั้น ผู้เขียนพบว่า ถึงแม้จะให้มีกฎซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่คงที่ก็ไม่สามารถหาตัวอย่างมาสนับสนุนที่ดีพอได้ ทำให้ข้อเสนอของ Kincaid ที่บอกว่า กฎซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่คงที่ในสังคมศาสตร์นั้นสามารถมีการสนับสนุนที่ดีได้ จึงเป็นการกล่าวอ้างที่ขาดความน่าเชื่อถือ ในลำดับต่อไป ผู้เขียนขอเสนอว่า ปัญหาใหญ่ของการที่ข้อความทั่วไปทางสังคมศาสตร์ขาดการสนับสนุนที่ดี เพราะปัญหามาจากการที่ปรากฏการณ์ทางสังคมได้กลายเป็นตัวแปรทางสังคม ซึ่งได้กระทบถึงการสนับสนุนในแง่ที่ว่า สมมติว่ามีตัวอย่างที่สนับสนุนที่ดีพอเท่าใดก็ตาม ยังไม่สามารถจะยืนยันได้ว่า ผลการทำนายที่ถูกต้องนั้นมีที่มาจากกฎทั่วไป หรือสมมติฐานที่ถูกต้อง กล่าวคือ

ปัญหาที่มาจากปรากฏการณ์ทางสังคม ในฐานะที่เป็นตัวแปรทางสังคม ปัญหาในเรื่องนี้คือ ปัญหาที่มาจากความสมเหตุสมผล (validity) ของข้อสรุปในการค้นคว้าทางสังคม ในแง่ที่ว่า มนุษย์ได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของตนทำให้เหตุการณ์ (ที่เกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับสถานะ) และข้อสรุปของผู้ศึกษากลายเป็นไม่สมเหตุสมผลไป เราเรียกว่าเป็น "การทำนายที่ฆ่าตัวเอง" (suicidal prediction) ส่วนอีกกรณีหนึ่งคือ มีกฎทั่วไปหรือข้อความทั่วไปที่ผิด เมื่อทำนายสิ่งที่ผิดออกไป ผลของการทำนายได้ไปเปลี่ยนคุณสมบัติของสิ่งที่ทำนาย ทำให้ผล การทำนายกลายเป็นถูกขึ้นมา ซึ่งเรียกกันว่า "การพยากรณ์ที่ถูกต้องในตัว" (self-fulfilling prophecy) ตัวอย่าง เช่น ธนาคาร U.S.B. ในนิวยอร์ก นั้น หาได้ประสบปัญหาทางการเงินจนกระทั่งแก้ไขไม่ได้ไม่ หากแต่ ความเชื่อของลูกค้า คิดว่าธนาคาร U.S.B. นั้นในที่สุดแล้วจะต้องล้มละลาย พอข่าวนี้แพร่สะพัดออกไป ในที่สุดธนาคาร U.S.B. ก็ล้มจริง ๆ (เพราะลูกค้า แห่ไปถอนเงินกัน) ทั้ง ๆ ที่เป็นเพียงแค่ความเชื่อเท่านั้น (Nagel; 1961: 466-473)

จากทั้งสองกรณีดังกล่าว

Nagel ได้ชี้ให้เห็นนี้ว่า เราอาจแยกพิจารณาปัญหาที่มาจากการทำนายเป็นสองกรณี กล่าวคือ กรณีแรกคือ คำทำนายที่ฆ่าตัวเอง (suicidal prediction) และการพยากรณ์ที่ถูกต้องในตัว (self-fulfilling prophecy) ผู้เขียนขอหยิบยืมตัวแบบการทำนายทั้งสองกรณีนี้มาใช้เพื่อแสดงให้เห็นว่า ข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์จะประสบปัญหาในแง่ของการหาหลักฐานมาสนับสนุนในลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ

กรณีแรก คือกรณีที่ข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์ที่จริงแต่อาจทำให้กลายเป็นผิด หรือเป็นข้อความทั่วไปที่ฆ่าตัวเอง (suicidal generalization) ที่มาจากการที่ข้อความทั่วไปมีคุณสมบัติของการเป็นกฎทั่วไป ทำให้สามารถมีหลักฐานสนับสนุนได้ แต่ปัญหาเกิดขึ้นเมื่อเกิดปรากฏการณ์ขึ้นแล้วคนเชื่อว่าจะเป็นเช่นนั้น ทำให้เกิดปรากฏการณ์ที่ขัดแย้งกับข้อความทั่วไป ทั้งนี้เพราะข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์ได้เล่นบทบาทของการเป็นตัวแปร ที่ทำหน้าที่แก้ไขป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์เอกเช่น ที่จะสนับสนุนข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์ทำนายว่า จะเกิดอะไรขึ้น กรณีนี้กระทบกระเทือนการหาหลักฐานสนับสนุนข้อความทั่วไป ในแง่ที่ว่า เมื่อหาหลักฐานมาตรวจสอบข้อความทั่วไป ก็ไม่มีโอกาสที่จะตรวจสอบได้ว่าข้อความนั้นจริงหรือไม่ หรือในกรณีที่ไม่เกิดเหตุการณ์ ดังเช่นที่จะสนับสนุนข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์ เป็นเพราะการมีผลการทำนายที่ผิดจริงหรือไม่

ตัวอย่าง กรณีที่ข้อความทั่วไปมีผลการทำนายที่ฆ่าตัวเอง (suicidal generalizations) เช่น “ประเทศที่ประชากรมีความหนาแน่นของประชากร 100 คน ต่อตารางกิโลเมตร ประชาชนจะเป็นเอ็ดส์ 20 %” สมมติว่าข้อความนี้จริง กรณีตัวอย่างนี้มาจากกรณีที่มีข้อความทั่วไปที่ถูกต้อง กรณีตัวอย่างที่อาจทำให้ขัดแย้งกับข้อความนี้ได้ เช่น “ประเทศไทยมีความหนาแน่นของประชากร 100 คน ต่อตารางกิโลเมตร เมื่อกระทรวงสาธารณสุขประกาศให้ประชาชนทราบว่า ถ้าประเทศที่มีความหนาแน่นของประชากร 100 คน ต่อตารางกิโลเมตรแล้วจะเป็นโรคเอ็ดส์ 20 % ประชาชนจึงพยายามหาทางป้องกันตนเองมิให้ติดเชื้อเอ็ดส์ ทำให้คนไทยเป็นเอ็ดส์เพียง 5 % เท่านั้น ซึ่งมาจากกรณีที่มีกฎทั่วไปถูกต้อง เมื่อประชาชนทราบทำให้เกิดปรากฏการณ์ที่ขัดแย้งกับข้อความทั่วไปดังกล่าว ตัวอย่างเช่น สมมติว่ากระทรวงสาธารณสุข

ประกาศว่า ประชาชนจะเป็นโรคเอดส์ ประมาณ 20 % ในปี ค.ศ. 2000 และได้เผยแพร่ข้อความทั่วไปนี้ให้ประชาชนได้ทราบ ทำให้ประชาชนหาทางป้องกันมิให้ตนติดเชื้อเอดส์ สมมติว่าถึงปี ค.ศ.2000 แต่ประชาชนเป็นโรคเอดส์เพียง 5% เท่านั้น ทำให้ข้อความที่ผิดนี้กลายเป็นถูก

กรณีที่สอง เป็นกรณีที่ข้อความทั่วไปเป็นเท็จ แต่อาจมีหลักฐานสนับสนุนได้ว่าเป็นจริง (self-fulfilling generalization) เช่น “ธนาคารที่ประสบปัญหา x จะล้มละลาย” สมมติว่า ข้อความทั่วไปนี้เป็นเท็จ แต่มีกรณีตัวอย่างที่อาจเป็นการสนับสนุนข้อความทั่วไปนี้ได้คือ กรณีของธนาคาร U.S.B. ในนิวยอร์ก ประสบปัญหา “x” และประชาชนทราบว่า ธนาคาร U.S.B. ประสบปัญหา x เมื่อความเชื่อที่ผิดเช่นนี้ขยายวงกว้างเข้าสู่สังคมจึงพากันแห่ไปถอนเงิน ทำให้ธนาคาร U.S.B. ล้มละลาย กรณีตัวอย่างของธนาคาร U.S.B. ในนิวยอร์ก ที่ถึงแม้จะเป็นแค่ระดับของความเชื่อที่ผิดของกฎทั่วไปในทางสังคมศาสตร์ เมื่อความเชื่อที่ผิดเช่นนั้นขยายวงกว้างเข้าสู่สังคมก็ทำให้เกิดเหตุการณ์เช่นนั้นจริง ๆ ขึ้นมา

อย่างไรก็ตามจะพบว่า ปัญหาที่มาจากผลของการที่ข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์ กลับกลายเป็นตัวแปรใหม่จากสองกรณีนี้ ได้กระทบกระเทือนทั้งในแง่ของการหาหลักฐานมาสนับสนุน และการตรวจสอบว่าสังคมศาสตร์สามารถมีกฎทั่วไปได้หรือไม่ อาจกล่าวได้ว่า ถึงแม้จะสามารถแก้ปัญหาเรื่องความเป็นสากลของกฎทั่วไปได้แล้วก็ตาม แต่สังคมศาสตร์ ก็อาจเจอปัญหาการสนับสนุนที่ดีพอที่จะทำให้เชื่อได้ว่ามีกฎทั่วไป เพราะในทางปฏิบัติแล้วจะพบปัญหาว่า ตัวอย่างที่เราใช้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบ

ข้อความทั่วไป หากตัวอย่างที่ใช้นั้นไปสนับสนุนข้อความดังกล่าว เราจะแน่ใจได้อย่างไรว่า นี่มิใช่เป็นคำทำนายของข้อความทั่วไปอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากกรณีของ "self-fulfilling generalization" หรือพบตัวอย่างที่ขัดแย้งกับข้อความทั่วไปแล้ว จะมีหลักประกันอะไรได้บ้างว่ามีใช่เป็นผลมาจากการเป็นข้อความที่ฆ่าตัวเอง "suicidal generalization" ปัญหาในสองประเด็นนี้ วิทยาศาสตร์กายภาพจะไม่พบ ทั้งนี้เพราะเนื้อหาสาระนั้นเป็นเรื่องสสารวัตถุ ถึงแม้ว่าสสารวัตถุจะเปลี่ยนแปลงสภาพไปบ้างก็ตาม แต่นั่นหาใช่เป็นเพราะการปรับตัวเอง สสารวัตถุไม่ จึงจำเป็นที่ผู้ศึกษาจะต้องหาทางพยายามแก้ไขปัญหาทั้งสองนี้

อย่างไรก็ตาม ปัญหาที่มาจาก การหาหลักฐานสนับสนุนหรือขัดแย้งข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์ทั้งสองกรณีนั้น จะเกิดขึ้นอย่างไม่สามารถปฏิเสธได้ ถ้าหากว่านำมาใช้กับสังคมมนุษย์ และตราบใดที่สังคมศาสตร์ยังไม่สามารถจะมีทฤษฎีใดเพียงพอที่จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบของปัญหาทั้งสองนี้ อย่างไรก็ตาม ปัญหาทั้งสองนี้ ยังไม่สามารถใช้แสดงให้เห็นได้ว่า ไม่สามารถมีกฎทั่วไปในทางสังคมศาสตร์ทั้งนี้เพราะ

- ด้วยลักษณะของความสัมพันธ์เชิงเงื่อนไขของกฎทั่วไป ทำให้เราทราบว่า ถ้าเงื่อนไขที่คงที่จำนวนเพียงพอ แล้วก็จะปรากฏสิ่งที่คงที่จำนวนหนึ่ง ("... if certain conditions are satisfied, then certain other things are also realized...") (1961:470) ทำให้ความสมเหตุสมผลเชิงข้อเท็จจริง (factual validity) ของกฎทั่วไปทางสังคมศาสตร์นั้น มิได้ขึ้นอยู่กับตัวอย่างที่นำมาสนับสนุนข้อความเชิงเงื่อนไขของตัวเงื่อนไข (antecedent clause) ว่าจะเป็นเรื่องจริงเพียงใด ตัวอย่างเช่น กฎทางเศรษฐศาสตร์ที่เราคุ้นเคยกันดีอ้างว่า ถ้าราคาขายของ

สินค้ามีราคาลดต่ำลง ความต้องการสินค้าชนิดนั้น ๆ ก็จะมีเพิ่มขึ้น กฎนี้ใช้กับสภาพสังคมเศรษฐกิจที่อยู่ในภาวะปกติทั่วไป หากแต่สมมติว่า มีการรณรงค์เพื่อสุขภาพให้ผู้บริโภคลดอาหารที่ทำให้อ้วน เช่น น้ำตาล, ไขมัน เป็นต้น ก็จะส่งผลกระทบต่อสินค้าบางชนิด เช่น ลูกกวาด เพราะไม่ว่าจะลดราคาขาย ลูกกวาดลงเพียงใดก็ตาม ก็หาได้ทำให้ความต้องการสินค้า (ลูกกวาด) เพิ่มขึ้นไม่ หากแต่กลับลดลง ในกรณีนี้ ถ้าหากว่า พฤติกรรมในสังคมนั้นวางอยู่บนพื้นฐานที่มาจากกฎในฐานะที่เป็นตัวเงื่อนไขก็จริงอยู่ หากปรากฏว่าตัวตามมิได้เป็นไปตามภาวะเงื่อนไขของการเป็นตัวตามที่คงที่ (certain consequence) ก็ยังไม่สามารถให้เป็นตัวอย่างในการปฏิเสธตัวเงื่อนไขของกฎทั่วไปได้ เหตุที่บอกว่าการณีนี้นี้มิได้เป็นตัวอย่างที่ใช้แย้งกฎทั่วไปก็เพราะว่า สภาพแวดล้อมของการเกิดกฎทั่วไปนั้นได้เปลี่ยนแปลงไป (คือมีการรณรงค์ให้ลดความอ้วน อันเนื่องมาจากสารอาหาร เราจึงไม่สามารถนำเอาสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปมาตัดสินความถูกต้องของกฎทั่วไปที่วางอยู่บนข้อสมมติฐานล่วงหน้าว่า กฎทั่วไปจะอยู่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เหมือนเดิม (ceteris paribus) นั่นเอง

เมื่อมาถึงจุดนี้ จะพบว่าการตีความที่แตกต่างกันระหว่างปัญหาในประเด็นกฎซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่คงที่นั้น ได้ส่งผลกระทบต่อปัญหาในเรื่องการสนับสนุนข้อความทั่วไปทางสังคมศาสตร์ กรณีของ Nagel มองว่าปัญหาเรื่องของการแทรกแซงนโยบายของรัฐทำให้สภาพแวดล้อมที่เหมือนเดิมเปลี่ยนแปลงไป ก็เท่ากับว่าการที่ผลการทำนายใน suicidal prediction ผิดไป ไม่ได้หมายความว่า กฎทั่วไปผิด ทั้งนี้เพราะอยู่คนละสภาพแวดล้อมที่คงที่ที่แตกต่างกันออกไปจะนำมาเปรียบเทียบกันไม่ได้ เมื่อข้อความทั่วไปที่อยู่คนละสภาพแวดล้อมที่คงที่ที่แตกต่างกันออกไป การทดสอบหรือการหาหลักฐานมาสนับสนุน

แล้วพบว่า เกิดกรณีที่ข้อความทั่วไปนั้นก่อให้เกิด "suicidal prediction" ก็มีได้หมายความว่า สังคมศาสตร์ไม่สามารถมีกฎทั่วไปได้ และไม่สามารถนำกรณีที่ข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์มาให้ผลการทำนายที่ฆ่าตัวเองมาใช้เป็นตัวอย่างแย้งได้ หากแต่การบอกว่า ไม่สามารถนำกรณีผลการทำนายที่ฆ่าตัวเองมาใช้เป็นตัวอย่างแย้งนี้ มิได้หมายความว่ารวมถึงกรณีที่ผลการทำนายของข้อความทั่วไปเกิดการพยากรณ์ที่ผูกในตัว (self-fulfilling prophecy) ทำให้ข้อความทั่วไปนั้นเป็นจริงขึ้นมา เพราะในกรณีหลังนี้จะพบว่า เป็นปัญหาหลักในแง่ของการหาหลักฐานมานับสนุนข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์ ซึ่งเดิมอาจจะเห็นที่จันตัวแปรดังกล่าวได้ทำหน้าที่เปลี่ยนหรือแปรสภาพสิ่งแวดล้อมที่คงที่ให้เปลี่ยนไป จึงทำให้ ไม่สามารถใช้ผลการทำนายที่ผิดแต่ถูกทำให้กลายเป็นจริงนั้น มาสนับสนุนว่าสังคมศาสตร์สามารถมีกฎทั่วไปได้ ทั้งนี้เพราะว่า เหตุการณ์ที่มีข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์ให้ผลการทำนายที่ผิดในครั้งแรก กับการมีข้อความทั่วไปที่ทำให้ผลการทำนายที่ผิดแต่ถูกทำให้เป็นจริงในครั้งหลังนั้น เป็นคนละกรณีกัน ทั้งนี้เพราะในครั้งหลังนั้น ข้อความทั่วไปในสังคมศาสตร์มีสภาพแวดล้อมที่ไม่คงที่เมื่อเปรียบกับครั้งแรก

อย่างไรก็ตาม ปัญหาทั้งสองกรณิดังกล่าว ผู้เขียนคิดว่า ปัญหาพื้นฐานก็คือ การให้ขอบเขตความหมายของสภาพแวดล้อมที่คงที่ค่อนข้างแคบไปของ Nagel นั่นเอง ต่อกรณีของ Kincaid ผู้เขียนได้ชี้ให้เห็นว่า แนวความคิดของเขาที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่คงที่นั้นเป็นเรื่องที่กว้างขวางกว่า Nagel ได้แก่ สงครามนิวเคลียร์ การระเบิดของพระอาทิตย์ เป็นต้น สภาพแวดล้อมที่คงที่ในความหมายของ Kincaid จึงมีความหมายกว้างเช่นการฆ่าตัวอย่างแย้งนั้นส่งผลกระทบต่อกฎที่มีสภาพแวดล้อมที่คงที่ ทำให้

การสนับสนุนการสนับสนุนข้อความทั่วไปที่จะเป็นกฎ เช่น การหาตัวอย่างแย้งนั้นส่งผลกระทบต่อกฎที่มีสภาพแวดล้อมที่คงที่ กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า การมีหลักฐานสนับสนุนกฎจะเป็นอย่างไร ขึ้นได้อยู่กับการตีความและให้ขอบเขตสภาพแวดล้อมที่คงที่ด้วย

2. ข้อถกเถียงที่ว่าสังคมศาสตร์สามารถมีกฎทั่วไปได้ แต่เป็นกฎทั่วไปในเชิงสถิติ

May Brodbeck ใน Readings in the Philosophy of the Social Sciences (1968) ได้ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างในแง่เนื้อหาสาระระหว่างสังคมศาสตร์ กับ วิทยาศาสตร์กายภาพ ในแง่ที่ว่า กฎเชิงสถิติและการอธิบายในเชิงสถิตินั้นได้เข้ามามีบทบาทสำคัญก็ต่อเมื่อ ความรู้ของเรานั้นไม่สมบูรณ์ (imperfect knowledge) เช่น ความรู้ทางสังคมศาสตร์ กล่าวคือ เราไม่สามารถจะทราบถึงตัวแปรทั้งหมดที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์ทางสังคมหนึ่งๆ จึงทำให้กฎทั่วไปทางสังคมศาสตร์ มีลักษณะเป็นกฎในเชิงสถิติ (1968 : 294-295)

อย่างไรก็ตาม Brodbeck ยังได้ให้ความหมายและความแตกต่างระหว่าง ความรู้ที่สมบูรณ์ กับ ความรู้ที่ไม่สมบูรณ์ กล่าวคือ ลักษณะของความรู้ที่สมบรูณ์นั้น คือ เราทราบตัวแปรที่เป็นเงื่อนไขเฉพาะ (initial condition) ของตัวแปรที่เกี่ยวข้องทั้งหมด และมีความรู้ต่อไปอีกด้วยว่า การเปลี่ยนแปลงในตัวแปรไหนส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในตัวแปรอื่นๆอย่างไร จนกระทั่งทำให้เราสามารถที่จะทำนายสภาวะการณ์ในอนาคตได้ (1968 : 288-289)

จะสังเกตได้ว่า Brodbeck คิดว่า ความสมบูรณ์ของความรู้ ก็คือ การมีความรู้ถึงเงื่อนไขเฉพาะ ที่เกี่ยวกับตัวแปรที่มาจากกฎทั่วไปหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ชวนให้คิดว่า การมีกฎทั่วไปได้หรือไม่นั้นมิใช่มีรากเง้ามาจากตัวปัญหาคือกฎทั่วไปเอง หากแต่มาจากความรู้ที่เป็นความรู้เงื่อนไขเฉพาะที่รองรับกฎนั้นอีกทีหนึ่ง วิธีคิดเช่นนี้จะมีปัญหาอย่างไร จะอภิปรายหลังจากพิจารณาถึงข้อเสนอของเขาที่คิดว่า สังคมศาสตร์ไม่สามารถจะมีความรู้ที่สมบูรณ์ได้

ความไม่สมบูรณ์ของความรู้ในสังคมศาสตร์

Brodbeck คิดว่า สังคมศาสตร์นั้นได้ใช้เทคนิคทางสถิติเป็นอย่างมากในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ในการให้คำอธิบายต่อปรากฏการณ์ทางสังคม เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะอุปสรรคที่ทำให้สังคมศาสตร์ไม่สามารถให้คำอธิบายที่สมบูรณ์ได้ ก็เพราะความบกพร่อง หรือ ความผิดพลาดในการวัด (errors of measurement) ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ แต่กระนั้นก็ตามสิ่งนี้ก็มิใช่ประเด็นสำคัญเท่าไรนัก เพราะข้อบกพร่องชนิดนี้ก็ปรากฏในทางวิทยาศาสตร์กายภาพด้วยเช่นกัน และข้อบกพร่องของการวัดก็มีใช้เป็นตัวชี้แบ่งแยกความแตกต่างระหว่าง วิทยาศาสตร์กายภาพ กับ สังคมศาสตร์อย่างชัดเจน หากแต่เรื่องของการสุ่มใช้ตัวแปรที่เกี่ยวข้องหรือมีความรู้เกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้องอย่างไม่สมบูรณ์ต่างหากที่เป็นตัวปัญหา ดังข้อความที่ว่า

... But errors of measurement are not unique in social science, thus not germane to our present preoccupation. The use of random variables as a consequence of incompleteness is. There are two ways in which the use

of statistical concepts betrays incompleteness. ... (1968 : 294)

Brodbeck คิดต่อไปอีกว่า เฉพาะธรรมชาติของกฎในทางวิทยาศาสตร์เท่านั้นที่สามารถจะบรรยายให้เห็นถึง ความคงที่แน่นอนของชนิดของสิ่งหรือปรากฏการณ์ต่างๆ ที่ถูกกล่าวถึงความสัมพันธ์ของสิ่งเหล่านี้ ขณะที่สังคมศาสตร์มองกฎทั่วไปเหล่านี้ในแง่ของการเป็นเป้าหมายเท่านั้น เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่า ความบกพร่องในสองประการดังที่ได้กล่าวถึงไว้แล้วนั้นได้ส่งผลกระทบต่อการศึกษาเฉพาะปัจจัย หรือตัวแปรที่เกี่ยวข้องบางตัวมากกว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อพฤติกรรมของคนในสังคม (1968 : 294-295)

จะสังเกตได้ว่า การมองว่า สังคมศาสตร์นั้นประสบกับปัญหาหลัก คือ ความไม่ทราบถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในชุดของคำอธิบายได้ จึงส่งผลให้คำอธิบายของสังคมศาสตร์เป็นกฎทั่วไปในเชิงสถิติ นั่น ผู้เขียนคิดว่า Brodbeck เข้าใจสับสนและยังไม่ชัดเจนในประเด็นที่จำเป็นจะต้องแสดงหรือบ่งชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่าง รูปแบบการอธิบายเชิงสถิติ กับ การอธิบาย (ทางวิทยาศาสตร์) ที่ยังไม่ทราบว่าจริง ๆ อยู่นั้น เราอาจจะพบว่า การอธิบายทางวิทยาศาสตร์นั้นมีจำนวนไม่น้อยทีเดียวที่เป็นการอธิบายในเชิงสถิติความน่าจะเป็น แต่เป็นคนละกรณีกับที่ Brodbeck เข้าใจ ต่อกรณีดังกล่าว Carl Hempel ได้ชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่าง ข้อความสากลที่เป็นกฎ กับ ข้อความเชิงสถิติความน่าจะเป็น โดยชี้ให้เห็นว่า "ความแตกต่างของข้อความทั้งสองชนิดนี้ มิใช่เป็นเรื่องของการหาหลักฐานมาสนับสนุนข้อความ หากแต่ถ้าจะกล่าวอย่างคร่าวๆ ข้อความที่เป็นกฎทั่วไปนั้นจะมีคุณสมบัติของความเท็จหรือจริงที่

เกี่ยวข้องกับสมาชิกในลำดับชั้นที่แน่นอน แต่ข้อความเชิงสถิตินั้น จะเป็นเรื่องของ การบอกสัดส่วนที่แน่นอนของสมาชิก ซึ่งเฉพาะถึงสัดส่วนจำนวนของสมาชิกเท่านั้น"

. . .But the distinction between lawlike statements of strictly universal form and those of probabilistic form pertains, not to the evidential support of the statements in question, but to the claims made by them : roughly speaking, the former attribute (truly or falsely) a certain characteristic to all members of a certain class ; the latter, to a specified proportion of its members. . .(Hempel; 1965 : 379)

จากการแยกให้เห็นความแตกต่างระหว่าง ข้อความสากลที่เป็นกฎ กับ ข้อความเชิงสถิติความน่าจะเป็นดังกล่าวของ Hempel เราสามารถโต้แย้ง Brodbeck ได้ว่า สมมติว่าเราจะสามารถรู้ถึงสัดส่วนจำนวนของตัวแปรที่เกี่ยวข้องทุกกรณีก็ตาม ก็มีได้ทำให้ข้อความเชิงสถิติดังกล่าว กลายเป็นข้อความสากลที่เป็นกฎไม่ เพราะเป็นไปได้ที่ข้อความเชิงสถิติดังกล่าว กล่าวถึงจำนวนสมาชิกที่จำกัดจำนวนทั้งในแง่ของเวลา และสถานที่ (ขัดกับเกณฑ์ประการสองของความเป็นกฎทั่วไปที่ว่า จะต้องเป็นข้อความสากล) ลองสมมติต่อไป คือ สมมติว่า มีกฎทั่วไปที่เป็นกฎเชิงสถิติได้ในทางสังคมศาสตร์ ก็มีได้หมายความว่า สังคมศาสตร์จะไม่จำเป็นต้องมีกฎทั่วไปไม่ (เพราะตามหลักของการอธิบายแล้ว กฎเชิงสถิติจะมีก็กฎก็ได้ แต่อย่างน้อยจะต้องมีกฎทั่วไปอย่างน้อยหนึ่งกฎเสมอ ไม่เช่นนั้นแล้วจะไม่ถือว่าเป็นการอธิบายหรือทำนายภายใต้โครงสร้างของตัวแบบ D-N) การที่เราไม่ทราบ หรือไม่สามารถค้นพบกฎ

ทั่วไป เป็นคนละเอียดเรื่องกับการบอกว่า สังคมศาสตร์มีกฎทั่วไปได้แต่เป็นกฎเชิง
สถิติเท่านั้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย